Szoborcsoport - Herkules és Omphale

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	4863
Alkotó:	Troger, Simon (1683 - 1768)
Készítés ideje:	1740 KÖRÜL
Készítés helye:	München
Anyag:	diófa; elefántcsont
Technika:	faragott
Méretek:	magasság: 56 cm szélesség: 33,5 cm

Simon Troger *Herkules és Omphale* című szoborcsoportjának kompozíciója párhuzamot mutat a müncheni mester egy másik, szintén 1740 körül készült, s az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében őrzött alkotásával, a Kronosz és Lakheszisz alakját ábrázoló elefántcsont kisplasztikával (ltsz. 4864).

Herkulest, a Zeusz és Alkméné tirünszi királyné szerelméből fogant héroszt Iphitosz meggyilkolása miatt Hermész Ázsiába vitte, s eladta rabszolgának Omphalénak, Lüdia királynőjének. Herkulesnek egy esztendőn át kellett szolgálnia a királynőt: olykor női ruhába öltözve kellett házimunkát végeznie, máskor segítenie kellett Omphalénak a gyapjúfonásban. Herkules megaláztatását csak fokozta, hogy a királynő eközben a hérosz öltözékét, a nemeai oroszlán bőrét viselte, s fegyvereit is magához vette. (vö.: Ovidius: *Római naptár*, 2. 305.)

A szoborcsoport ebben a komikus helyzetben ábrázolja Herkules és Omphalé kettősét: a hérosz kezében guzsalyt tartva segédkezik az oroszlánbőrbe öltözött királynőnek a fonásban, aki Herkules íját tartja a kezében, míg a nyíltartó tegez a lába mellett hever.

Simon Troger egy másik, hasonlóan megformált, azonos témájú szoborcsoportját az innsbrucki Tiroler Landesmuseum őrzi a mű egy másik példánya a Sotheby's 2010. július 8-i londoni aukcióján szerepelt (ld. itt).

A szobor Esterházy József (1760-1830 k.) Zemplén megyei főispán ajándékaként került a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményébe.

Irodalom

- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 81/B. (Marosi Eszter)
- főszerkesztő: Weiner Mihályné, Jakabffy Imre: Simon Troger két elefántcsont szoborcsoportja. *Az Iparművészeti Múzeum Évkönyvei VII*, 1964. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest, 1964. - 91-105. (Nékám Lajosné)
- Pulszky Károly, Schickedanz Albert: *Kalauz az Iparművészeti Museum gyűjteményeihez*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1877. - p. 69.
- Kubinyi Péter: *Cimeliotheca Musei nationalis Hungarici, sive catalogus historico-criticus antiquitatum, raritatum, et pretiosorum*. Buda, 1825. - p.53., Nr.30.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum